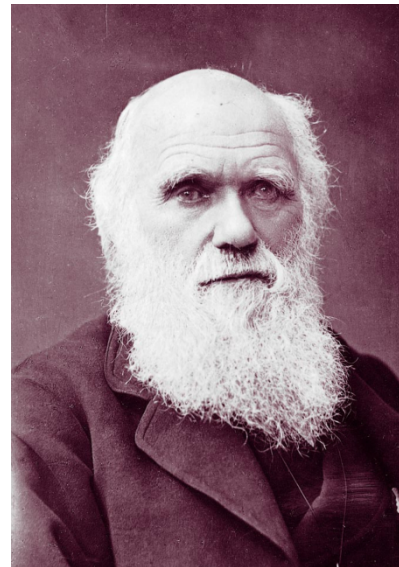

Geneticky modifikované organismy

Nepřežívají nejsilnější, ani
nejinteligentnější, nýbrž ti, kteří se
nejlépe přizpůsobí změnám

Charles Darwin

Důsledky přirozené adaptace na změnu vnějších podmínek

- zvýšený cholesterol
- cukrovka
- hemachromatóza
- Leidenovská trombofílie

Bez selekce (díky lékařské péči, IVF...) dochází
dnes k obrovské genetické zátěži

2010 Přechten ideální lidský genom

2010 Přechten ideální lidský genom

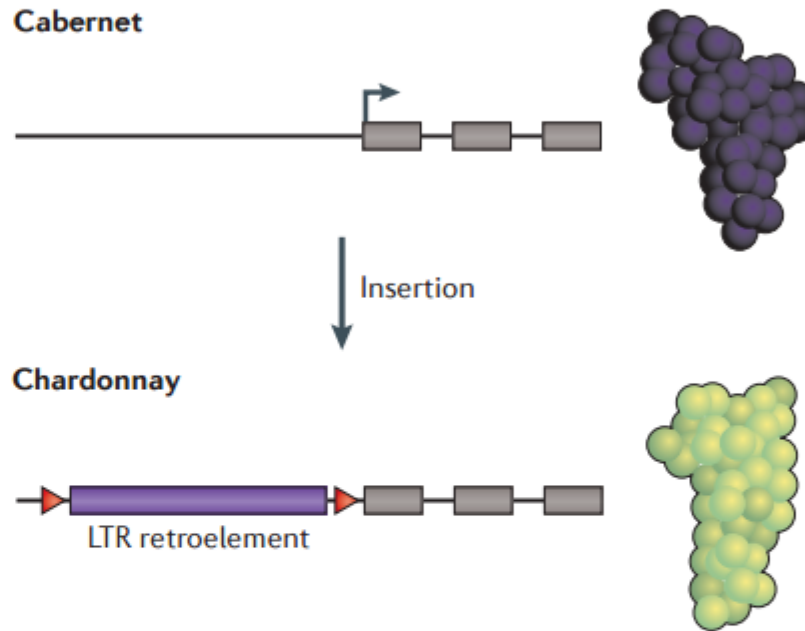
SHOW RESULTS FOR Roman Hobza ▾[SEE NEW AND RECENTLY UPDATED REPORTS »](#)

These reports provide information about your possible risk for developing certain health conditions based on genetics. Environmental and lifestyle factors also often play a large role in your risk for developing these conditions.

Elevated Risk ?

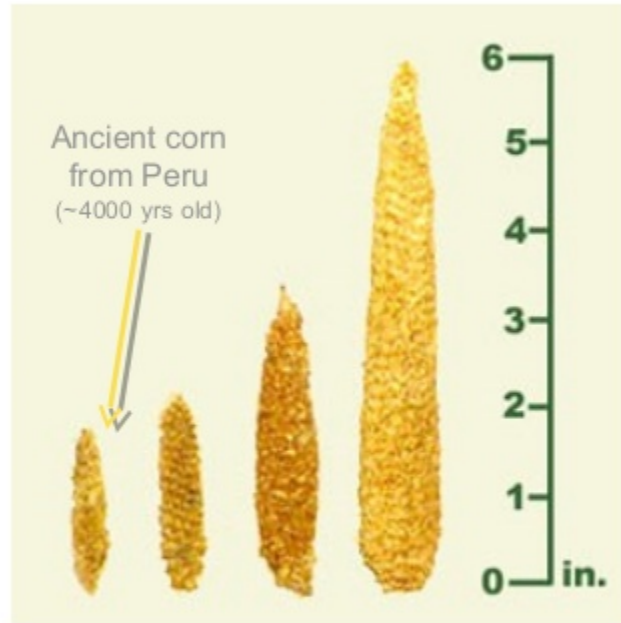
NAME	CONFIDENCE	YOUR RISK	AVG. RISK	COMPARED TO AVERAGE
Venous Thromboembolism	★★★★★	41.8%	12.3%	3.39x
Gout	★★★★★	35.7%	22.8%	1.57x
Melanoma	★★★★★	4.0%	2.9%	1.38x
Restless Legs Syndrome	★★★★★	2.5%	2.0%	1.25x
Exfoliation Glaucoma	★★★★★	2.2%	0.7%	2.90x
Esophageal Squamous Cell Carcinoma (ESCC)	★★★★★	0.43%	0.36%	1.21x
Stomach Cancer (Gastric Cardia Adenocarcinoma)	★★★★★	0.28%	0.23%	1.22x
Primary Biliary Cirrhosis	★★★★★	0.11%	0.08%	1.43x
Scleroderma (Limited Cutaneous Type)	★★★★★	0.08%	0.07%	1.24x

Evoluce jako tvůrce modifikací

Bílé víno vzniklo před 7 tis. lety inzercí transpozonu do genu pro antocyan u původního červeného vína

Dnešní plodiny vznikly dlouhodobým šlechtěním

Z „osobností“ jsme vyrobili na nás absolutně závislé organismy.

Proměna Almerie

60. léta – neúrodná, suchá oblast

Nyní – 50 tisíc hektarů skleníků

Kontrolované opylování

Bombus terrestris (earth bumblebee)

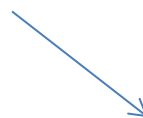

Co je to geneticky modifikovaný organismus (GMO)?

Organismus jehož genetický materiál byl úmyslně změněn pomocí metod genového inženýrství.

Náhodné změny indukované
člověkem pomocí mutagenů nejsou
podle zákona GMO.

„moderní šlechtění“ - povoleno

GMO na internetu

GMO – 103 milionu stránek

Lionel Messi – 215 milionu stránek

PewDiePie – 10 miliard shlédnutí

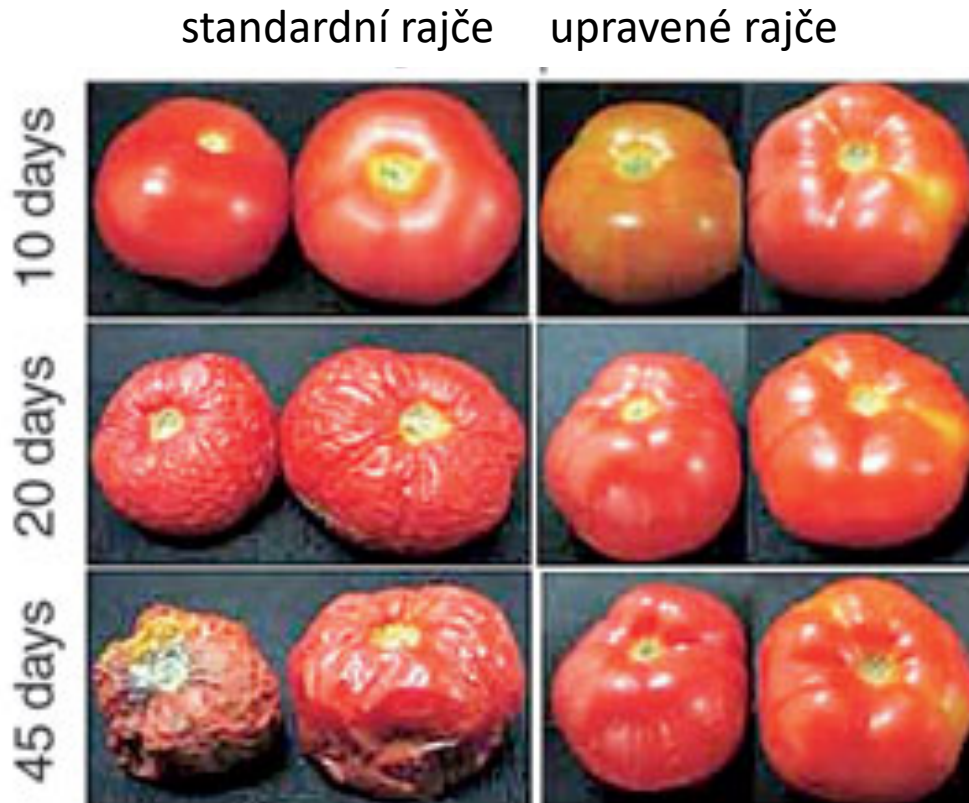
První GMO produkt na trhu

1982

Inzulín produkovaný bakteriemi
E.coli

První GMO plodina na trhu 1994

Řeší se otázka plýtvání potravin

První GMO živočich na pultech 2017 Kanada

losos

Zlatá rýže

Genetically modified crops

2010

Source: Clive James, ISAAA

V ČR klesá plocha osetá GMO plodinami

8 380 ha v roce 2008

6 480 ha v roce 2009

4500 ha v roce 2013

Vývoj ploch a počtu pěstitelů GM kukuřice v ČR

<i>Rok</i>	<i>Plocha (ha)</i>	<i>Počet pěstitelů</i>
2005	150	51
2006	1 290	82
2007	5 000	126
2008	8 380	167
2009	6 480	121
2010	4 680	82
2011	5 090	64
2012	3 050	41
2013	2 560	31
2014	1754	18
2015	997	11
2016	75	1
2017	0	0

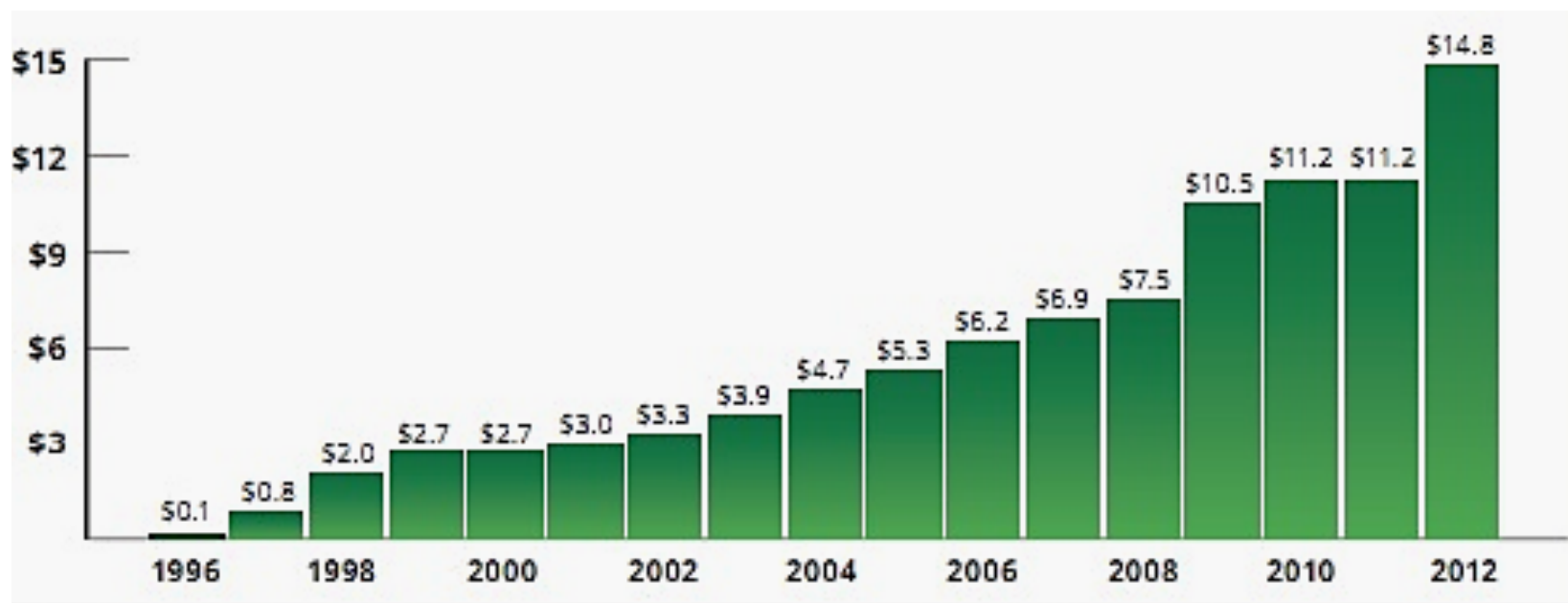
Pramen: MZe

Kolik se vlastně GMO plodin pěstuje?

USA

- sója 94%
- bavlna 90%
- řepka 90%
- cukrová řepa 95%
- kukuřice 88%

Jak se zvyšuje prodej semen GMO plodin v miliardách dolarů

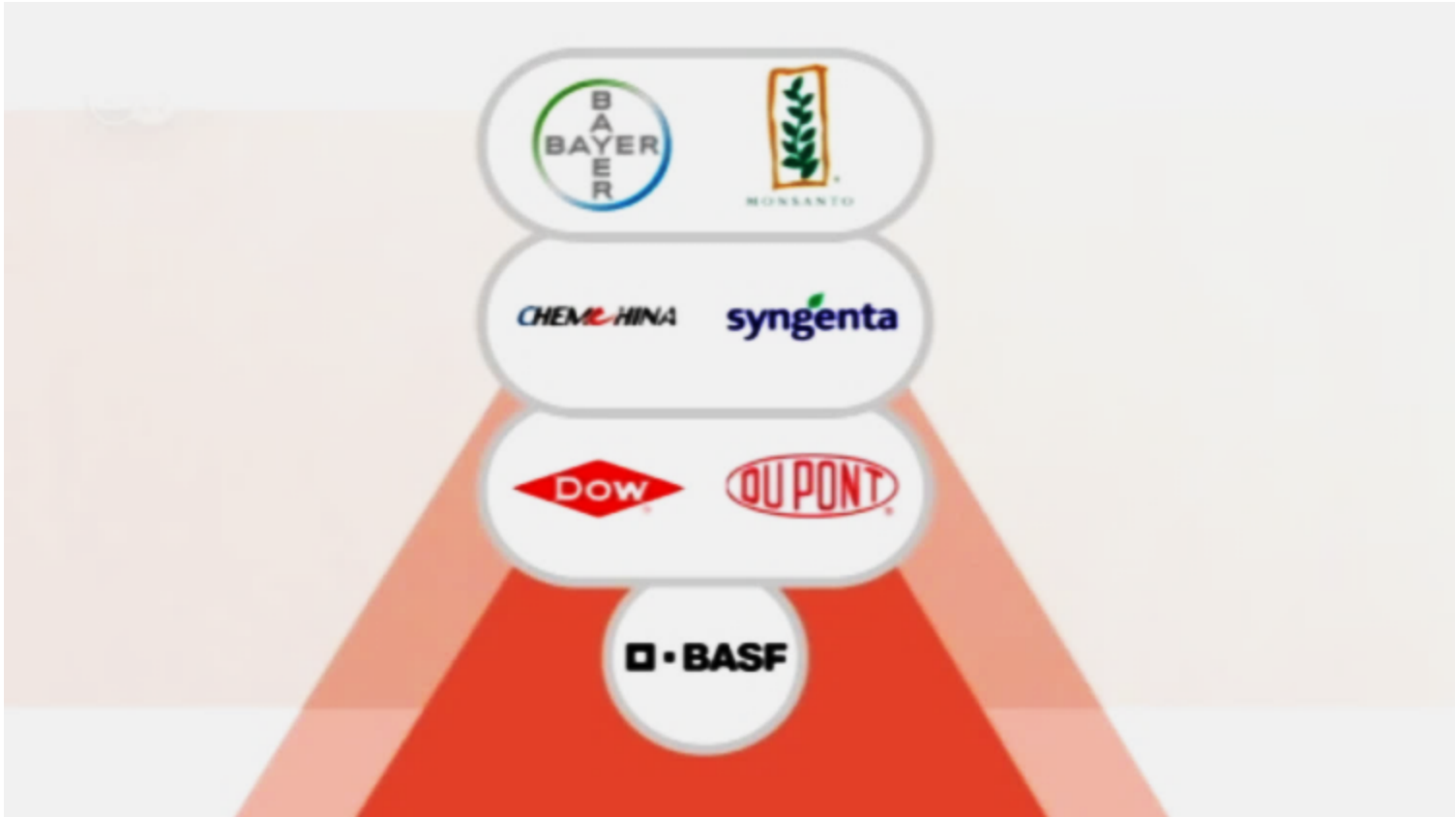
GMOs: The Big Six

MONSANTO

syngenta

Vkládání cizorodých genů

Kukuřice odolná vůči suchu

Bacillus subtilis

cold shock protein B

Vkládání cizorodých genů

Kukuřice odolná vůči zavíječi

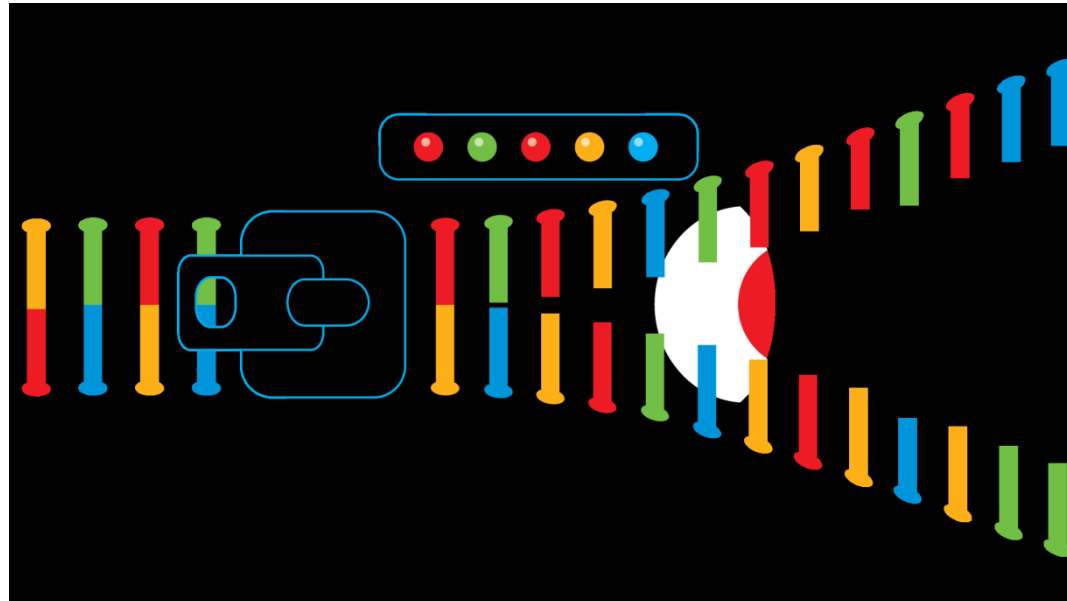
Bacillus thuringiensis Bt delta endotoxin

Revoluce v biologii

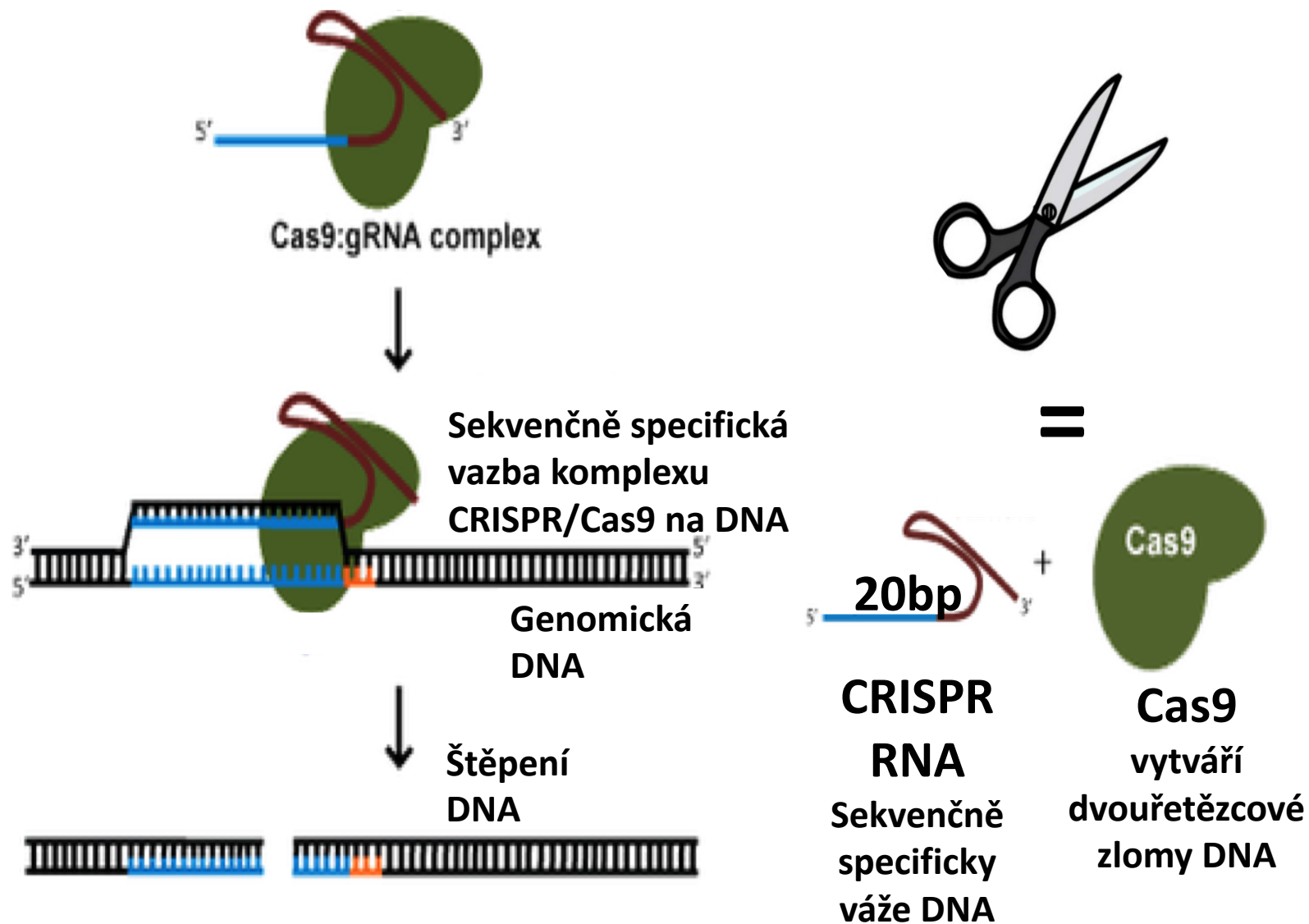
CRISPR/Cas9 nukleáza - "molekulární nůžky"

Štěpení
DNA

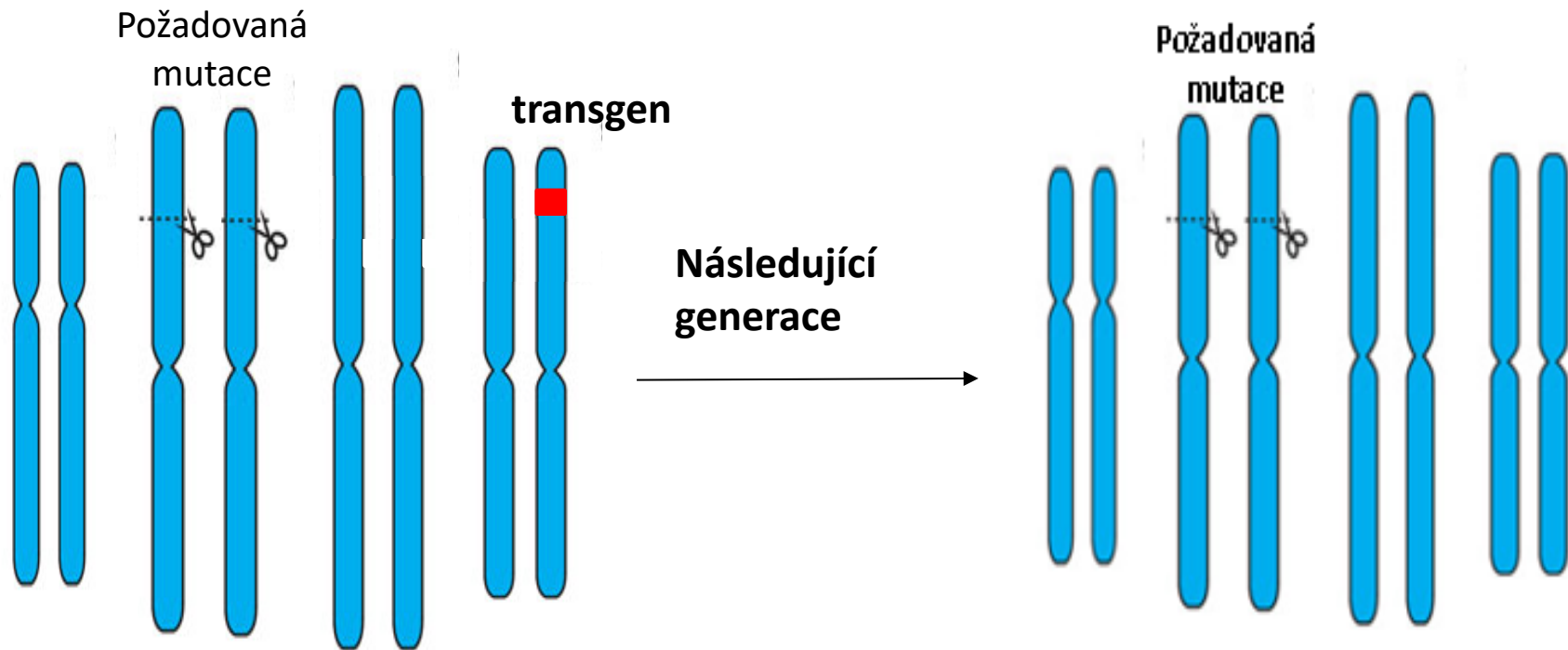
CRISPR/Cas9 nukleáza - "molekulární nůžky"

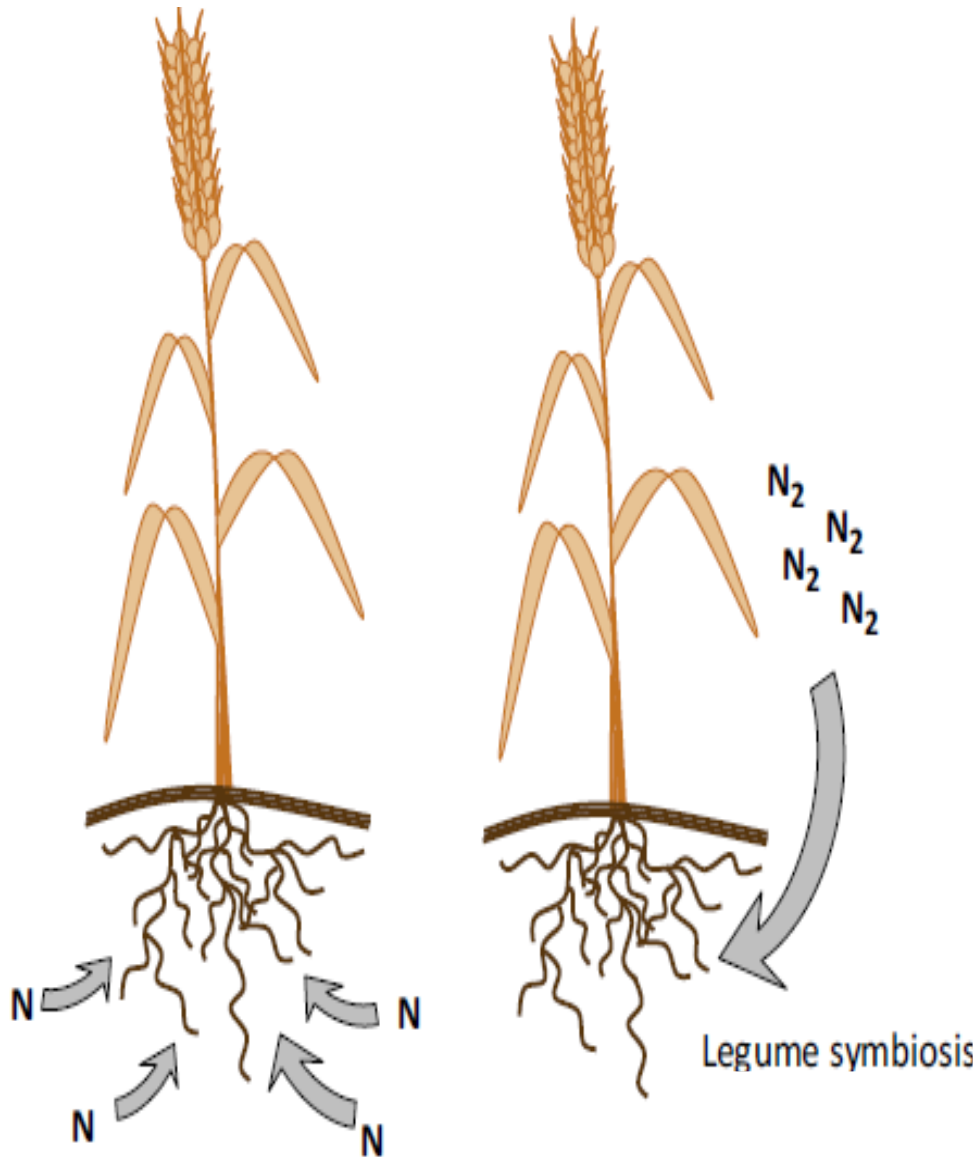
Tvorba "transgene-free" rostlin

1) transientní transformace protoplastů (nedochází k integraci konstruktů do rostlinného genomu)

2) segregace transgenů v následujících generacích

"Syntetická" pšenice

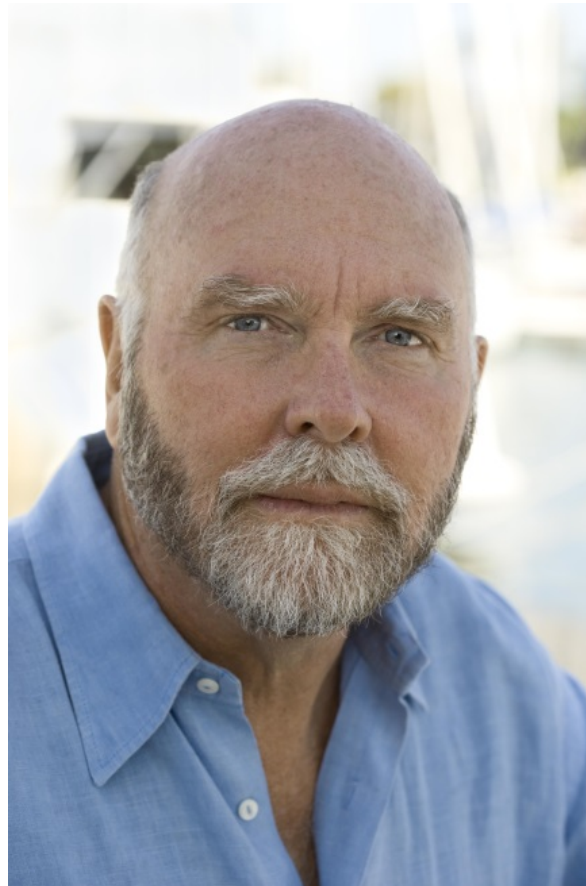

Symbióza mezi pšenící a bakterií

- 1) odstranit geny rezistence vůči bakterii z genomu pšenice
- 2) do genomu vložit geny zodpovědné za symbiotické interakce

Craig Venter

Synthetic genomics

Synthia – umělý život (2016)

- Craig Venter: „první druh.... jehož rodičem je počítač... a je to také první druh, který má ve své DNA zapsán odkaz na své webové stránky“

473 genů

A jak to všechno dopadne?

Centrum strukturní a funkční genomiky

Oddělení vývojové genetiky rostlin

Boris Vyskot

Jiří Široký

Eda Kejnovský

Vašek Bačovský

Roman Gogela

Vojta Hudzieczek

Roman Hobza

Bohouš Janoušek

Zdeňek Kubat

Wojtek Jesionek

Markéta Palovská

Janka Puterová

Jose Rodriguez

Radim Čegan

Verča Balounová

Viktor Tokan